IV тема: Уметност

IV 3.2. Ѕидното сликарство во античката уметност

Изготвил: Ненад Начковски

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски

1. Ѕидното сликарство во уметноста на Хелада и Рим

- Овој вид на сликарство е познат како „фреско“. Сликарите ги бојадисувале ѕидовите врз свеж малтер за да ликовните прикази добијат сјај откако ќе се исуши малтерот впивајќи ги боите.

- Оваа уметност научниците ја сметаат како „мајка на сите ликовни уметности“ затоа што има долговековна традиција.

- Зборот води потекло од италијанскиот израз *buon fresco* што значи свеж малтер, а се мисли на површината на која се нанесуваат пигменти на боја кои потоа се сушат заедно со малтерот и го задржуваат сјајот и изворниот квалитет.

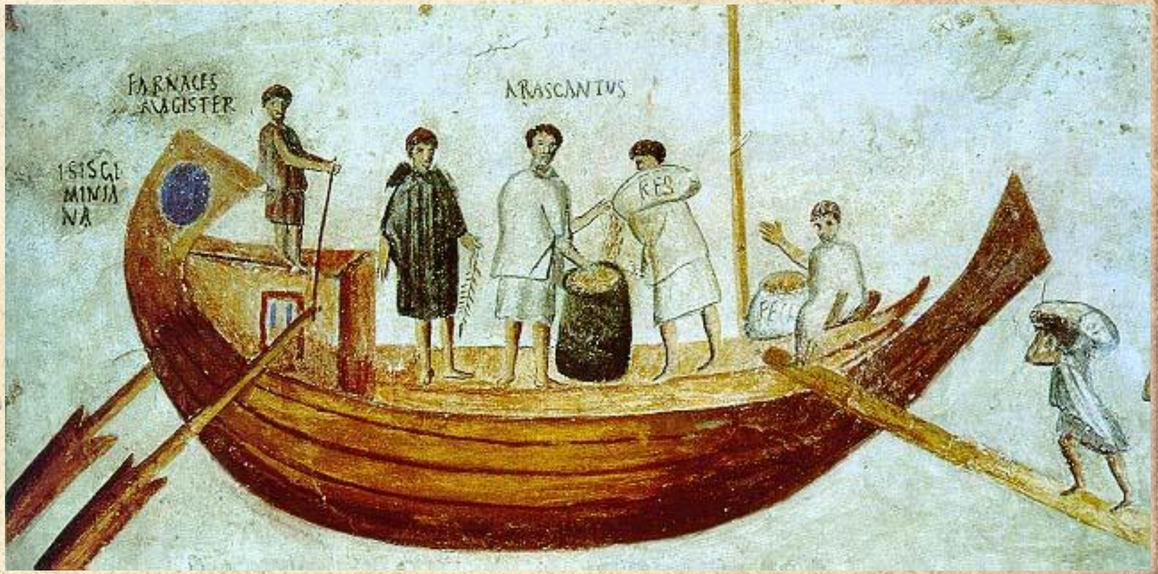

Кораб Isis Geminiana (I век н.е.), фреска откриена во некропола близу пристаништето Остија во градот Рим. Се чува во Ватиканските музеи.

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Ньачковски
BY NC ND

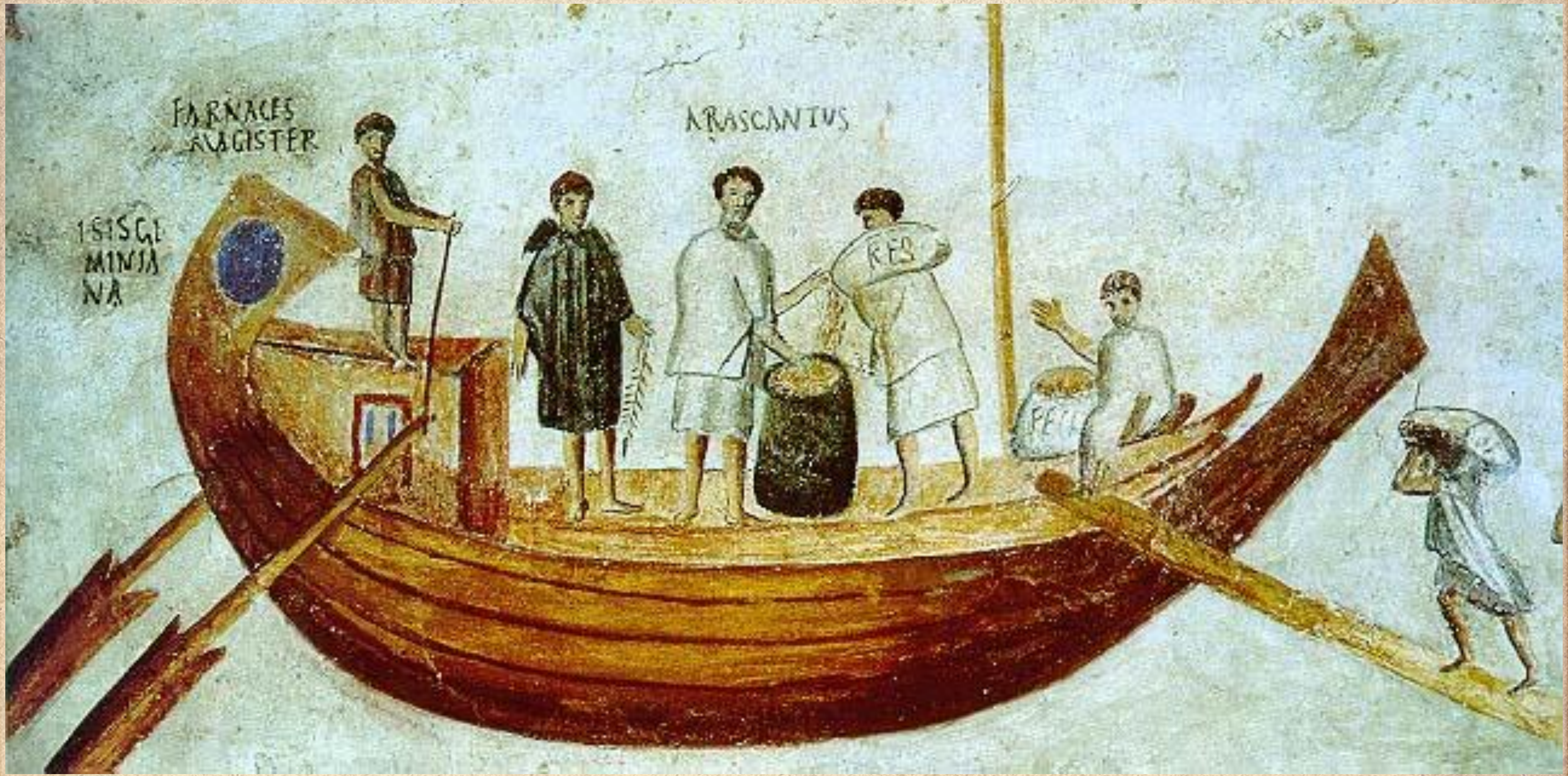

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски

2. Фреско-сликарството на островот Крит

Во историјата на хеленското ѕидно сликарство зачувани се само ѕидните слики (или фрески) од периодот на минојската и микенската цивилизација (2500 – 1100 г. п.н.е.) на островите Крит и Тера (Санторини), како и гробни фрески од хеленската колонија Пајстум во јужна Италија која ја населувале старите Хелени.

Скокање на бик, Кносос, ос. Крит (минојска уметност) 1450 – 1400 г. п.н.е.

Принц со лилјани, Кносос, ос. Крит (минојска уметност) 1550 г. п.н.е.

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

3. Фреско-сликарството на островот Тера (Санторини)

Рибарот од Акротири, Тера (минојска уметност) 1650 г. п.н.е.

Момчиња во бокс, Тера (минојска уметност) 1650 г. п.н.е.

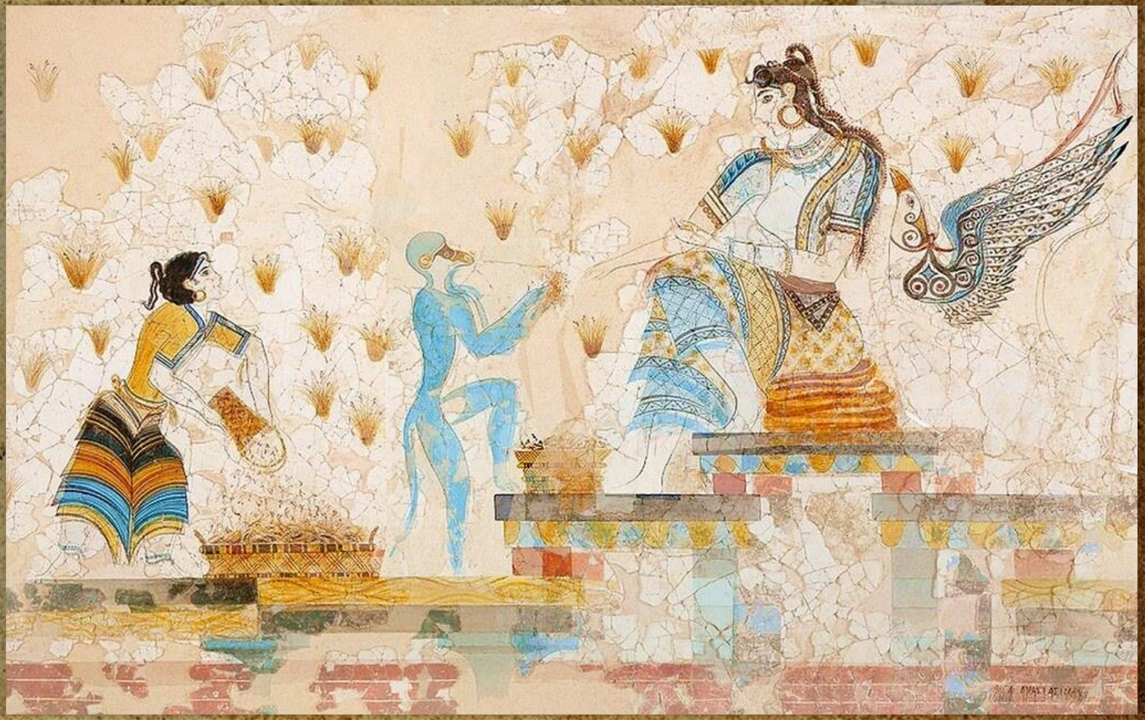

Божица во шафрани, Тера (минојска уметност) 1650 г. п.н.е.

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

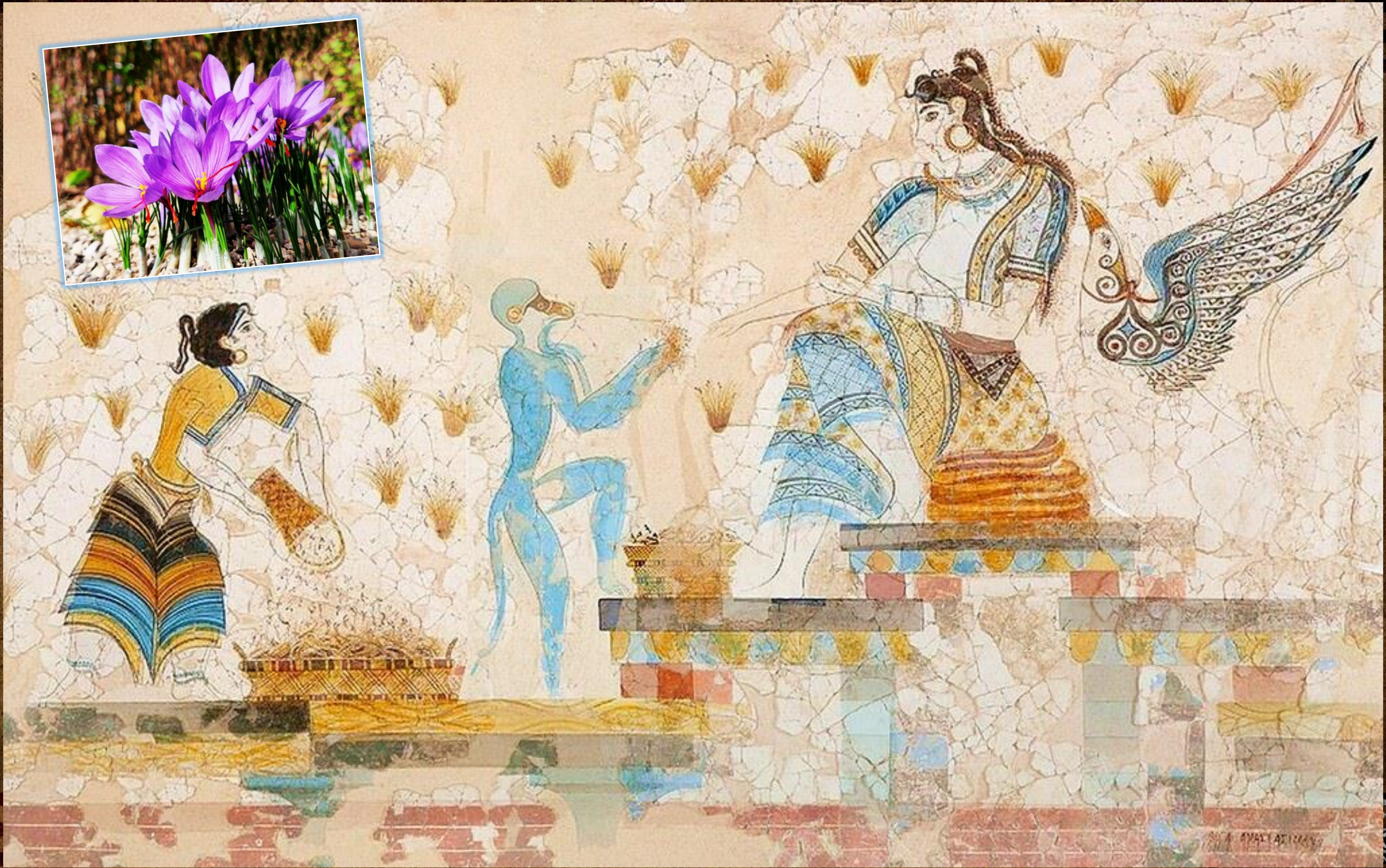

a Creative Commons
над Начковски
NC ND

4. *Гробница на нуркачот* во Пајстум, Јужна Италија, остатоци од хеленската ѕидна уметност

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

4. Фреско-сликарството во *Гробницата на нуркачот* во Пајстум, Италија

Сите фрагменти се чуваат во Археолошкиот музеј во Пајстум, Јужна Италија.

Фрагмент од фреска на симпосион или гозба во „Гробницата на нуркачот“, V век пр. н.е.

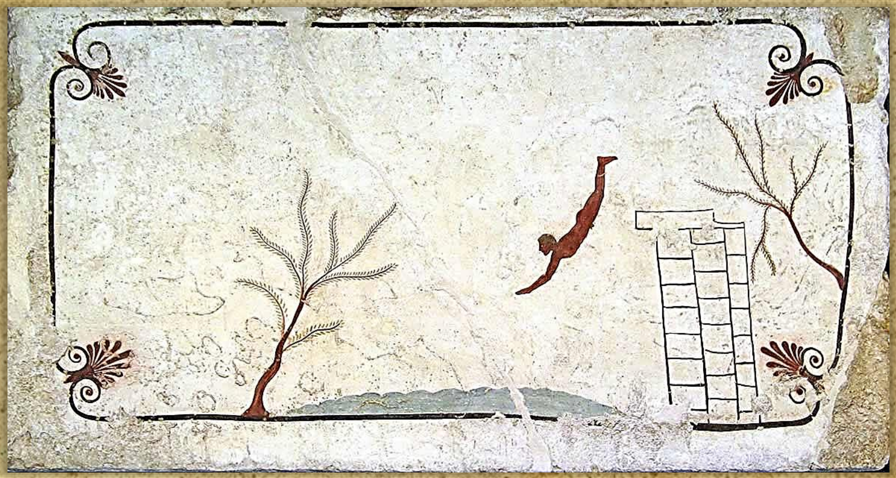

Детаљ од страничен ѕид во „Гробницата на нуркачот“ кој отсликува сцена на нуркачот кој се фрла во вода, V век пр. н.е.

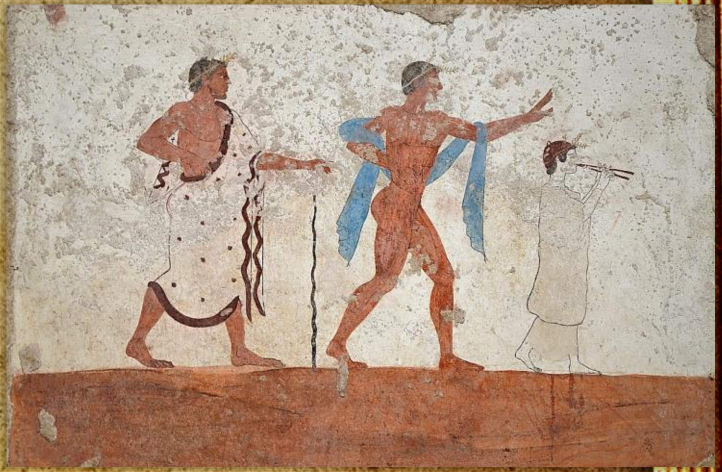

Фреска во „Гробницата на нуркачот“ која отсликува сцена на поворка од гости, V век пр. н.е.

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

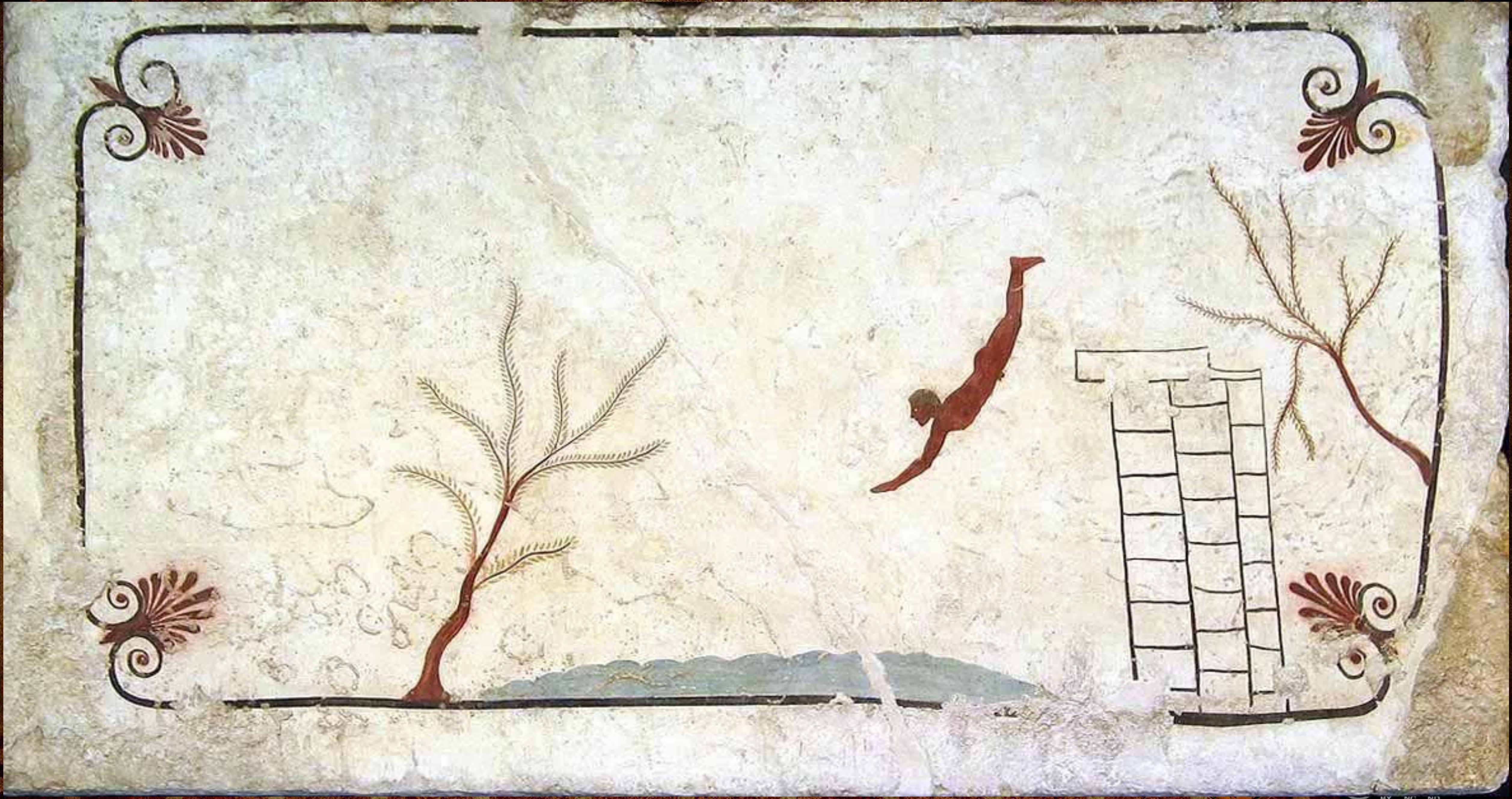

штита на Creative Commons
ст на Ненад Начковски
BY NC ND

5. Фреско-сликарството во Римското Царство

- **За разлика од хеленското, во римското фреско-сликарство зачувани се голем број на фрески во античките градови Помпеи и Херкуланеум. Овие два римски града во 79 год. н.е. биле целосно затрупани и конзервирани со вулканска пепел и кал откако избувнала силна ерупција од вулканот Везув.**
- **Благодарение на вулканската покривка, римските градови биле целосно сокриени од очите на јавноста приближно 1700 години. Во првата половина на XVIII-тиот век отпочнати се систематски ископувања.**
- **Со археолошките ископувања откриена е разновидна збирка на фрески прекрасно насликани по ѕидовите на многу римски куќи, дуќани, меани. Тогашните фреско-сликари врз свежиот малтер сликале разни ликови и сцени од митологијата, историјата, римското секојдневие, природата и животинскиот свет.**

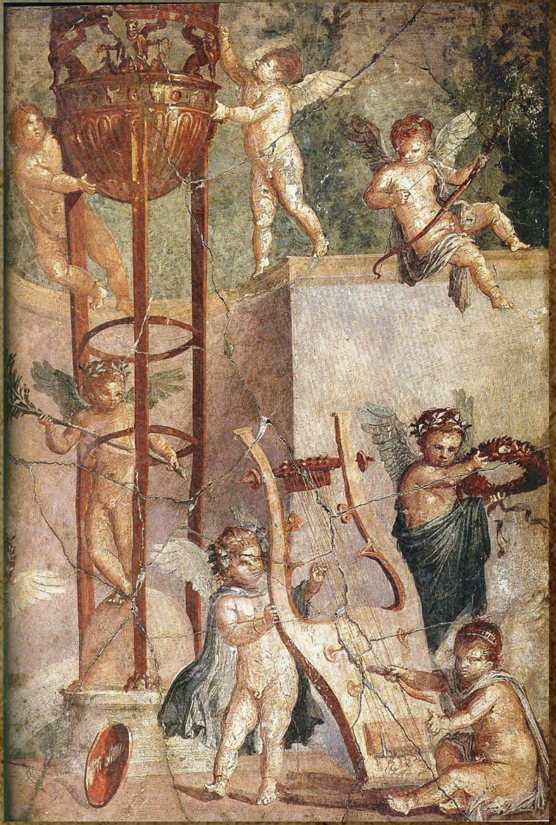

***Купидони свират на лира*, фреска од Херкуланеум**

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Портрет на пекар и неговата жена, Помпеи, Италија (римска уметност) 79 г. н.е.

Жени, Помпеи, Италија (римска уметност) 79 г. н.е.

Сафо (хеленска поетеса), Помпеи, Италија (римска уметност) 60 г. н.е.

6. Фрески од Помпеи

Лекување на Ајнеј, Помпеи, Италија (римска уметност) I в. н.е. На сликата се лекарот, Афродита, ранетиот Ајнеј и неговиот син Асканиј

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Да повториме што научивме...

- Што претставува фреската?
- Фреската претставува ликовно дело насликано на ѕид од свеж малтер.

- На кои места се откриени зачувани фрески од историјата на хеленското фреско-сликарство?
- На островите Крит и Тера (Санторини) и во хеленската колонија Пајстум во Јужна Италија.

- На кои места се откриени зачувани фрески од историјата на римското фреско-сликарство?
- Во римските градови Помпеи и Херкуланеум.

- Која е причината што голема збирка на фрески е зачувана во римските градови Помпеи и Херкуланеум?
- Вулканската ерупција на Везув во 79 год. н.е. која ги покрила и конзервирала градовите во наслаги од вулканска пепел и кал. Во првата половина на XVIII-тиот век отпочнати се систематски ископувања.

- Кои теми се сликани на фреските од Помпеи и Херкуланеум?
- Теми од митологијата, историјата, римското секојдневие, природата и животинскиот свет.

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски
BY NC ND

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски

Mythos е под заштита на Creative Commons
Сопственост на Ненад Начковски